SVENSK

MUSIKTIDNING.

TJUGUTREDJE ÅRGÅNGEN.

1903.

SVENSKT MUSIKHISTORISKT ARKIV
1972 / ☆ 3
STOCKHOLM

STOCKHOLM.
Frans J. Huss.
1903.

INNEHÅLL:

Biografier.

Sid.

Ackté, Aino 113
Berlioz, Hector 137
Borwick, Leonard 34
Burmester, Willy 98
Charpentier, Gustave 65
Ekman, Ida 49
Frieberg, F. A. 1
Hall, Marie 83
Henneberg, Richard 91
Henriksson, Gustaf † 33
Herold, Wilhelm 66
Järnefelt, Maikki 41
Karlsohn, Anna 121
Kirchner, Theodor † 116
Lie-Nissen, Erica † 130
Lindberg, Paula 9
Mannerheim, Aina 25
Marx-Goldschmidt, Berthe 130
Meissner, August † 105
Norrie, Anna 10
Peterson-Berger, Wilhelm 73
Planquette, Robert † 26
Saint-Saëns, Camille 17
Sarasate, Pablo de 129
Sjögren, Emil 89
Smith, Salomon 82
Strandberg, Wilhelmina 81
Thorstensson, Bjarne 97
Tréville, Yvonne de 57
Walle-Hansen, Dagmar 106
Åkerberg, Erik 145
Ödmann, Arvid 2

Dödsfall. Sid. 7, 15, 23, 31, 39, 71, 88, 95, 103, 111, 127, 143.
Dödsfall inom musik- och operavärlden 1902 ..... Sid. 52, 60.

Historia, Estetik, Teknik m. m.

Beethoven, efter anteckningar af baron de Frémont, meddelade af Jean Chantavoine 42
Berömda konstnärers tankar om Berlioz 147
Första uppförandet af Verdis »Otello» 58
Hector Berlioz' Requiem 130
Hur skall man lära musik? Tankar af en praktisk pedagog 106
Martin Luther och tonkonsten 122
Mazerska kvartettsällskapets minnesfest 115
Musiken ur social synpunkt, af B. R—s ..... 44, 50.
Nyrysk salongsmusik ..... 3, 19, 27.
Något om melodisk och komisk opera 138
Om kyrkokonserter och kyrklig musik 10

Sid.

Richard Wagner-festen i Berlin, af Hildegard Werner 124
Rousseau som musiker och hans åskådningssätt, jemfördt med Wagners 58, 67
Sonatens karaktär 34
Ursprunget till Rakoczy-marschen, af Akós Lásló 99

Musikpress, Litteratur, Kritik, Teater och Konserter.

Eugen Onegin, lyriska scener i 3 akter, 7 tablåer. Texten efter Max Puschkins roman »Eugen Onegin», musiken af P. Tschaikowsky, Textinnehåll 114
Charpentiers »Louise» 66
Från scenen och konsertsalen i hvarje nummer .....
Kungliga teaterns ekonomi 3
Litteratur. Sid. 13, 26, 45, 52, 60, 78, 92, 107, 117 140.
Musikpressen. Sid. 4, 29, 45, 52, 60, 83, 92, 101, 107, 117, 127, 133, 139, 148.
»Ran», dramatisk dikt med musik af Wilh. Peterson-Berger. Textinnehåll 74
Romanskonserterna af hr Naval och de finska konsertsångerskorna 77
»Simson och Delila». Opera i 3 akter af Ferdinand Lemair, musik af Camille Saint-Saëns. Textinnehåll ... 18
Utländsk rekommenderad musik 5

Följetong, Musiknotiser, Småplock.

Den Engelske Amphion. Musikhistorisk skiss af M. Lorenz 142, 148
En fattig fiolspelare, af H. Wells 4
En ung Wagner-svärmerska. Barndomsminne, berättadt af J. Wimermark 51
Ett besök hos Anton Rubinstein af Herman Ritter 13
Konsten att bedöma ett musikstyckes art. Amerikansk humoresk 44
Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten i hvarje nummer.
Musiknotiser från våra grannland och andra land i nästan hvarje nummer.
Sven Scholanders första debut i Köpenhamn, af Charles Kjerulf 35

Annonser å sista sidan i hvarje nummer samt ..... Sid 103, 143
Hvarjehanda ..... Sid. 7, 31, 39, 79, 103, 111, 116, 151.
Prenumerationsanmälan 2, 146
Rättelser 39, 111
Tillkännagifvande 88, 146

Korrespondens.

Franchetti och hans »Germania», af Anteros 99
Musikbref frå England, af Hildegard Werner 20
Musikbref från Italien, af Anteros ... 84
Musikkorrespondens från Kina af Anteros 91
Operabref från Italien, af Anteros ... 27
Operakorrespondens från Tyskland, af Anteros 11

Poesi.

Till fru Anna Hellström, vid sångarfesten i Minneapolis i juli 1903, af Dr. John A. Enander 92

Porträtt.

Ackté Aino, ... 113
Berlioz', Hector 137
Borwick, Leonard 33
Burmester, Willy 97
Charpentier, Gustave 65
Ekman, Ida 49
Frieberg F. A. 1
Hall, Marie 81
Henneberg, Richard 89
Henrikson, Gustaf † 33
Herold, Wilhelm 65
Järnefelt, Maikki 41
Karlsohn, Anna 121
Kirchner, Theodor † 116
Lie-Nissen, Erica † 129
Lindberg, Paula 9
Mannerheim, Aina 25
Marx-Goldschmidt, Berthe 129
Meissner, August † 105
Norrie, Anna 9
Peterson-Berger, Wilhelm 73
Planquette, Robert 25
Saint-Saëns, Camille 17
Sarasate, Pablo de 129
Sjögren, Emil 89
Smith, Salomon 81
Strandberg, Wilhelmina 81
Thorstensson, Bjarne 97
Tréville, Yvonne de 57
Walle-Hansen, Dagmar 105
Åkerberg, Erik 145
Ödmann, Arvid (såsom Johan af Leyden i »Profeten») 1

Bilaga.

Porträtt af *Ludwig van Beethoven* å katong.

GULLBERG & HALLBERG STHLM. 1903.

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 1. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 1497. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 2 Jan. 1903. | Expedition: Vallingatan 11. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 23:e Årg.

F. A. Frieberg.

I första numret af förra årgången meddelades här porträtt med biografi af en svensk musiker, som hösten förut fyllt sina 80 år; det var ledamoten af Musikaliska akademien, professor O. Byström. Vi äro i tillfälle att äfven i början af detta år särskildt uppmärksamma en bland våra musiker, som nyligen har nått denna aktningsvärda ålder, äfven han tillhörande nämnda akademi, däri han under ett par decennier verkat som styrelsemedlem. Hans namn läses här ofvan och under hans här införda porträtt från senare år. Oaktadt sin höga ålder är direktör Frieberg ännu vid full vigör, och hans yttre antyder snarare 60- än 80-åringen. Såsom tonsättare är det hufvudsakligen på manskvartettens område dir. Frieberg gjort sig ett namn, och hans serenad: »Sakta, hon slumrar redan» samt »Sångarfanan» äro vidt kända och omtyckta sånger som intagits i flere äldre och yngre samlingar af sånger för manskvartett, att nu endast nämna dessa båda.

Frans Alfred Frieberg är född i Appuna socken i Östergötland d. 13 dec. 1822. Intagen såsom elev vid Musikaliska akademien tog han där organistexamen 1840 och 1843 musikdirektörsexamen, hvarefter han blef musiklärare vid elementarläroverket i Norrköping. I denna stad verkade han mycket för musiklifvets höjande och var länge anförare för musiksällskapet på platsen. Där kom han emellertid att vända sig till industriel sysselsättning och blef klädesfabrikör, en verksamhet som räckte från 1857 till 1866, då han flyttade öfver till Linköping och sistnämnda år utnämndes till musikdirektör vid 1:a Lifgrenadier-regementet. Under de sju år direktör Frieberg var bosatt i Linköping var han en förtjänstfull ledare af stadens musiksällskap. Efter att 1853 ha invalts till Associé af Musikaliska akademien, blef han ledamot

Dahllöf Foto. *Cederquist Auto.*

F. A. Frieberg.

Florman Foto. *Cederquist Auto.*

Arvid Ödmann

(Johan af Leyden i »Profeten»).

af densamma 1866. I hufvudstaden har direktör Frieberg varit bosatt från 1873 och har han i nämnda akademi länge, hvilket redan omtalats, tillhört dess styrelse såsom medlem dels af förvaltningsutskottet, dels af läroverksstyrelsen. Då han nu vid 80 år utgick ur akademiens styrelse, gaf han ett vackert bevis på sitt intresse för läroverket genom en donation af 5000 kronor till stipendier. Räntan af detta kapital skall årligen utgå såsom sådana till fyra obemedlade och skickliga elever.

Vi ha nämnt att dir. Frieberg såsom tonsättare gjort sig mest känd genom flerstämmiga sånger. I Norrköping blef äfven en operett af honom, »Skogsfrun», uppförd på dess sällskapsteater. En solosång ur denna är »Ljungby horn», en omtyckt sång, som sedan intagits i ett af de 6 häften sånger med piano, hvilka han utgifvit. Af sådana hans sånger kunna äfven franhållas »Vallflickan», »Hade jag vingar», m. fl. »Korporal Brandts visor» är en samling sånger, som voro afsedda att höja soldatsången till en nivå af mera hyfsning och smak. Förutom de manskvartetter af Frieberg som förut omnämnts, har i nyare samlingar af sådana, t. ex. Studentsången och de häften som utgifvas af Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande, varit införda »Fosterlandet», »Jaktkör», »Låt bägaren gå», »Skön jomfrue, luk dit vindue op», »Suck på en sommarafton» och »En glad visa» (ord af Topelius). Dir. Frieberg har äfven komponerat pianostycken, bland hvilka »Artilleri-marsch» och »Kröningsmarsch» äro utgifna.

Frieberg är en af dessa öppna, vänsälla karaktärer, som vinna vänner öfverallt; också fick han på sin 80-årsdag otaliga bevis på sympatier från de många sådana han förvärfvat under sin långa lefnad.

Arvid Ödmann.

Medan en utländsk tenorsångare för närvarande firas hos oss på k. operan, har vår egen främste operatenor, Arvid Ödmann, triumferat med sin oförlikneligt klara och vackra stämma i Meyerbeers »Profeten». Vi ha därför illustrerat detta nummer med hans bild såsom Johan af Leyden, själfva »profeten», i denna opera. Vi kunna ha så mycket mera skäl därtill, som Ödmann just detta år firar 10-årsjubileum i rollen, hvilken han först utförde i april 1893. Han kan dessutom i år fira 30-årsjubileum såsom tillhörande vår operascen, där den 23-årige sångaren d. 14 febr. 1873 gjorde sin första debut såsom Tamino i »Trollflöjten».

Mer än en gång har Arvid Ödmann varit afbildad i Sv. Musikt., och större eller mindre biografiska notiser ha åtföljt hans porträtt. Senast skedde detta vid hans 25-årsjubileum som operasångare 1898, då han framställdes såväl civil som i sina resp. roller i »Trollflöjten», »Konung för en dag» och »Leonora». En förteckning öfver hans förnämsta operapartier åtföljde dessa porträtt. Vi vilja nu endast omnämna dem han utfört sedan denna förteckning meddelades. I slutet af vårterminen 1898 utförde han sålunda Jean's rol i Salomans nya opera »I Bretagne»; 1899: Olof Eskilson i Halléns »Valdemarsskatten» samt Salvaterra i »Estrella de Soria» af Berwald; 1901 kreerade han Rodolphe i »Bohème» och sjöng för första gången titelpartiet i Verdis »Ernani» under sistförflutna året.

Arvid Ödmanns popularitet är fortfarande lika stor, som hans röst och förmåga som operaartist synas oförändrade.

Prenumerationsanmälan.

Sin 23:dje årgång upplefver Svensk Musiktidning med detta år och anbefaller sig i våra musikvänners åtanke. Behofvet äfven i vårt land af en musiktidning, tillgodoseende den allmänna musikbildningen — ej endast fackmusici af lägre eller högre ordning — är oomtvistligt, och att den plan, efter hvilken Svensk Musiktidning är redigerad, tillgodoser detta behof — nämligen af en populär-instruktiv musiktidning för den musikaliska allmänheten — tyckts bevisas däraf, att ***ingen annan tidning för musik så länge existerat i vårt land eller ens i den skandinaviska norden.*** Svensk Musiktidning har ej gjort till sin uppgift att hos allmänheten söka tillfredsställa ett lågt begär efter pikanterier och rafflande kritiker; den har ställt sin uppgift högre, afseende att tillgodogöra så väl vår konsthistoria genom ***kontinuerliga uppgifter om operaverksamheten och konsertväsendet*** i hufvudstaden samt genom ***biografiska uppgifter,*** som ock att i det allmänna musikvetandets intresse meddela ***notiser om musikvärldens viktigare tilldragelser*** i in- och utlandet, ***särskildt i Norges, Danmarks*** och ***Finlands*** hufvudstäder, ***instruktiva uppsatser,*** blandade med ***följetongsartiklar, musikpressens*** alster, ***musiklitteratur*** etc., hvarigenom både ***lärorikt och omväxlande innehåll*** erbjudes. ***Fina porträtt*** till biografierna illustrera hvarje nummer.

Klart är, att rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt.

I det vi frambära vårt tack till dem, som hittills gynnat Svensk Musiktidning med prenumeration, hoppas vi på deras fortfarande intresse för densamma och att de äfven skola rekommendera den åt andra musikvänner.

Svensk Musiktidning *utgifves 1903, såsom förut, två gånger i månaden (utom juli—augusti, »den döda säsongen») till ett pris af* ***5 kronor*** *per år.* ***Musikbilaga*** *tillfaller endast* ***helårs-prenumeranter.*** *Mindre än hel årgång beräknas efter lösnummer (25 öre).*

På tidningen prenumereras här å ***Expeditionen, Vallingatan 11,*** *2 trappor, samt i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *prenumereras bäst å* ***posten,*** *då tidningen* ***fortast*** *kommer prenumeranterna till handa.*

Vördsamt anhålles att ***prenumeration*** *må ske* ***så snart som möjligt; vid direkt prenumeration*** *hos* ***Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm*** *(Vallingatan 11, 2 trappor), tillsändes tidningen prenumeranten kostnadsfritt* ***genast den utkommit.***

För att spara våra förra prenumeranter besvär vid prenumerations förnyelse, sända vi dem, såsom förut, årgångens första nummer, med anhållan att de som ***icke*** *vidare önska erhålla tidningen ville tillkännagifva detta åt budet eller å tidningsexpeditionen* ***före*** *andra numrets utsändande.* ***Senast*** *när budet kommer med andra numret torde det första återlämnas af dem, som ej förnya prenumerationen; af dem, som därmed fortsätta, torde då* ***till budet prenumerationsafgiften*** *mot* ***kvitto erläggas.*** *Dem, som behålla första numret utan att afsäga sig tidningen, anse vi oss alltså få fortfarande räkna som prenumeranter å densamma.*

Presentkort å tidningen finnas att tillgå å Expeditionen, i musik- och bokhandeln etc.

Vördsammast

Redaktionen.

Ny-rysk salongsmusik.

De ryska och, såsom vi ock få medräkna, de polska komponisterna sluta sig dels till Chopin, dels till Rubinstein, så vida de icke, i likhet med den mycket betydande Tschaikowsky, utvecklat sig till en egenartad personlighet. Rubinstein kan dock i viss mån räknas till de tyska komponisterna likasom det ej kan nekas att Chopin, denne konung bland pianokomponisterna *par excellence,* i den grace och formfulländning han ådagalägger rönt franskt inflytande. Då Rubinstein och Tschaikowsky i vår tid kunna anses tillhöra de äldre ryska tonsättarne *, ha vi här icke att taga deras verk i betraktande. Beträffande de ifrågavarande tonsättarne af yngre skolan, gör man dem orätt om man tror dem alldeles stå under inflytande af de båda nämnda mästarne. Detta gäller endast till en vis grad om deras pianomusik. I deras orkesterverk har Berlioz mäktigt inverkat på dem. Å andra sidan har Schumann varit en förebild i deras harmonik. Detta gäller särskildt om en komponist, som är någorlunda bekant i musikvärlden, nämligen *Cesar Cui* (f. 1835 i Vilna). Till samhällsställningen är han icke fackmusiker utan general och lärare i befästningskonst vid krigsskolan i Petersburg; med hänseende till musikaliskt vetande och sin produktion som tonsättare är han en verkligt högtstående musiker. Därjämte har han länge såsom kritiker utöfvat stort inflytande på musikförhållandena i Ryssland. Om Cuis fem operor och andra större verk ha vi ej här att tala. Så mycket mer kunna emellertid hans mindre kompositioner för piano, äfvensom för piano och violin rekommenderas. Han är äfven lycklig sångkomponist såsom hans tonsättning af några bland Victor Hugos dikter särskildt intygar. För att förmedla första bekantskapen med hans mindre stycken hänvisas till två sådana ur op. 39 (utg. af H. Germer). *Marionettes espagnoles* är ett litet intagande, medelsvårt stycke; *Romanzetta* är en fin sångstudie. Äfven *Cinq Morceaux*, op. 52, äro vackra stycken och, ehuru tillägnade stora pianister, sådana som Pugno och Diémer, endast medelsvåra, bland dem må påpekas n:o 2 *Petit Caprice*, n:o 4 *Etude Fantaisie* och *Marche humoresque.* Har man tillgång till en god violinist kan man taga itu med de sex *Bagatelles,* op. 51; hvar och en af dem äro ett litet kabinettstycke af fin uppfinning och gedigen stämföring. Båda instrumenten komma i dem till sin rätt; pianopartiet är dock ej så lätt. Särdeles vackra äro n:o 1, 2, 4 och 6, det senare med en lustig rysk dansrytm; stämföringen är särdeles fin i n:o 1 och 3, n:o 4 är en originell mazurka med tamburin- och castagnettklang, n:o 5 bjuder en vacker, äkta slavisk melodi af melankolisk karaktär. Hvarje violinist känner väl också Cuis vackra *Berceuse* med dess egenartade harmoni och den betagande enharmoniska förvexlingen före återupprepandet. En *Tarantella* för orkester har af mästaren Liszt transkriberats för piano.

Cui bildar, som bekant, med fyra andra ryska komponister en grupp som tydligen sträfvar att föryngra den ryska musiken i Schumann-Berlioz-Liszts anda. En af dessa fem »Sturm und Drang»-komponister är *Mily Balakirew* (f. 1836 i Nischnij Nowgorod), som i pianolitteraturen gjort sig ett namn genom en fantasi med titeln *Islamey.* Det är ett fint spirituelt arbete men i mycket utpräglad rysk stil. Likasom Cui intog den med honom nästan jemnårige men 1887 aflidne *Alexander Borodin* (f. 1834 i Petersburg) en dubbel lefnadsställning. Han var professor i kemi vid medicinska akademien i Petersburg och var tillika framstående musiker. Hans symfoniska dikt »Steppenskisse aus Mittel-Asien» för orkester är allmänt bekant och visar stor teknisk fulländning samt färgrik orkesterbehandling. Med hans pianostycken förtjänar det ock att göra bekantskap, bland dem en *Suite* och ett *Scherzo.* Äfven de fyra af Germer med fingersättning och föredragstecken försedda styckena (Bosworths förlag, Leipzig) kunna på det bästa rekommenderas. De båda *Mazurkorna* (op. 1 n:o 3 o. 4) äro mycket vackra, den första af ungdomlig friskhet, den andra tekniskt svårare, full af känsla och passion.

Serenaden (op. 1 n:o 6) är en äkta serenad-melodi med ett ackompanjemang, som passade för lutan. Fjärde numret, ett *Notturno* i Gess dur, är en fin stämningsbild med originella öfvergångar till mellansatsen och åter till upprepning af början. Såsom i sina större, senare verk, visar sig Borodin redan i sitt första opus företrädesvis som melodiker, som en konstnär med fin smak; han är ingen djärf nyhetsmakare men vet att i traditionella former ingjuta något egenartadt.

(Forts.)

* Vi torde komma att framdeles särskildt fästa uppmärksamheten på dessas pianokompositioner, af hvilka Rubinsteins förtjänar större beaktande än som kommit dem till del, beroende kanhända på föreställningen att de äro för svårspelta.

Kungliga teaterns ekonomi.

Vid årets bolagsstämma visade sig detta år likasom det föregående ett icke obetydligt deficit i teaterns räkenskaper.

Inkomsterna under spelåret 1901—1902 utgjorde 698,002 kr. 65 öre. Däraf ha recettmedlen uppgått till 370,070 kr. 76 öre. Alltså ha subventionsmedel af olika slag tillsammans med diverse inkomster uppgått till 327,931 kr. 89 öre.

Man tycker, att dessa summor äro rätt artiga och borde betrygga teaterföretaget.

Emellertid ha utgifterna uppgått till 736,309 kr. 28 öre, hvadan en förlust för året uppstått, uppgående till 38,306 kr. 63 öre.

Beträffande uppkomsten af denna förlust meddelar styrelsen:

»Den minskning i recettmedel och diverse inkomster, som styrelsen omnämnde i sin berättelse till 1901 års bolagsstämma, har under senaste spelår ytterligare fortgått. Spelåret 1900—1901 utvisade en minskning i nämnda inkomstposter af 36,209 kr. 68 öre i jämförelse med spelåret 1899—1900; det spelår, för hvilket nu redogörelse lämnas, har att uppvisa en nedgång med 41,583 kr 2 öre i jämförelse med det närmast föregående.»

Vår k. teater — eller vi kunna ju säga opera, eftersom den ju endast har lyrisk scen — är visserligen ej ensam i sitt slag om ett sådant missöde — La Scala-teatern i Milano t. ex. har en tid måst stängas af brist på penningemedel, — men å andra sidan har man från Wien ett färskt exempel på att hofteatrar kunna göra goda affärer, då därstädes Burgteaterns räkenskaper visa ett öfverskott af 56,000 kr. och hofteaterns ett d:o af 107,000 kr.

Då vår k. opera jämte subvention af staten och konungen åtnjuter så betydande inkomster af de uthyrda lokalerna i operahuset, förefaller det högst underligt att ej dessa intrader jämte recettmedlen af föreställningarna skola räcka till att betäcka omkostnaderna. Då riksdagen 1888 öfvergaf kungl. teatern och hofkapellmästaren Nordqvist trädde fram såsom en räddare i nöden, öfvertagande densamma, så hände det märkliga, att under de år, 1888—1892, som hr Nordqvist hade teatern åt sig öfverlåten, en vinst af flera tiotusental, som det säges blef frukten af teaterns verksamhet. Under första året saknade ändock operan en sådan dragande kraft som hr Ödmann, hvilken då tillhörde Köpenhamns kgl. teater. Utom Södra och Dramatiska teatrarna funnos äfven den tiden konkurrenter till operan i Vasateatern och Nya (Svenska) teatern till dess denna 1891 på senhösten blef förvandladt till provisoriskt kungl. operahus. Utom den subvention staten och konungen lämnade operan, tillsammans 120,000 kr., bidrog teaterkonsortiet för nya operabyggnaden med 50,000 kronor om året under byggnadstiden (utom sista året). Den subvention hr Nordqvist åtnjöt skulle sålunda i sin helhet ha uppgått till 170,000 kronor, sålunda ungefär hälf-

ten af hvad subventionsmedlen enligt ofvan anförda uppgifter visa. Jämförelsen mellan förr och nu framställer sig själf. För den som icke är initierad i teaterförhållanden är emellertid icke lätt att gissa hvad orsaken är till senaste årens ogynnsamma ekonomi för operan. För den oinvigde är botemedlet lika svårt att finna.

Beträffande inkomsten af föreställningarna, som är beroende af frekvensen, så är denna åter betingad af såväl biljettprisen som af scenens lockelsemedel. Att biljettprisn på den nya operan från början delvis satts för höga har varit en allmän klagan och direktionen tyckes själf ha insett detta då sedan s. k. »godtköpsföreställningar» anordnats till afhjälpande häraf. Frågan är dock om icke ett ständigt lägre pris än det nu ordinarie vore mera inbringande och tjänande att öka publikens bevågenhet. Lockelsen till besök å operan betingas såväl af dess personal som af repertoaren. Beträffande personalen äga vi kvar våra sen gammalt och fortfarande lockande artister. På kvinnosidan ha därtill vunnits tre goda och dragande krafter i fru Hellström samt frkn Edström och Svärdström, på den manliga äfven tre i hrr Malm, Nyblom och Vallgren. Hr Forsell taga vi ej med i räkningen såsom gäst. En hufvudsak för direktionen är att icke belasta budgeten med antagande af större personal än som är behöflig, eller m. a. o. att icke af debuterande småkrafter fästa för många vid teatern.

Angående repertoaren är en lyrisk scen i vår tid illa ställd genom krisen i smakriktningen och bristen på värdefulla nyheter. Den dyrbara uppsättningen af nya operor, inklusive de nästan »obligatoriska» Wagner-dramerna, utgöra också en fara för teaterkassan. Konsten är för en operadirektion att i detta hänseende »rätta mun efter matsäcken». Förr hade man ock dyrbara uppsättningar att bekosta, t. ex. »Afrikanskans», men af dyruppsatta pjeser i förra tider gingo kanske de flesta nog länge att tjäna in sina omkostnader. Hur är det väl nu t. ex. med Wagner-dramerna — om vi vilja lägga handen på hjärtat? Om det nya är oss för dyrbart, torde nog, med godt urval, ett och annat af det gamla ännu kunna blifva lockande. En svårighet för lyrisk scen i vår tid är det öfverhandtagande konsertväsendet, hvarigenom den musikaliska publiken beskattas och kanske ock lockas från operan. Det nu oftare förekommande »gästandet» af främmande konstnärer är väl berättigadt när det gäller verkligt framstående förmågor och under förutsättning att det icke alltför menligt inverkar på operans ekonomi.

Musikpressen.

På Abr. Lundqvists (G. Abr:son Lundqvists) förlag har utkommit:

för piano, 2 händer:

Eriksson, Josef: *Lyriska Stämningar.* op. 3. Pris 2 kr.;

Smith, Gustaf: *Entente cordiale*, Valse-Boston. Pris 1 kr.;

Ahlberg, Magnus: *La Parisienne.* Valse. Pris 1 kr.;

för två violiner:

20 Jämt-Polskor, samlade af S. Sahlin, satta för två violiner af W. Peterson-Berger. Spelade af Lapp-Nils. Pris 1 kr.;

Från vildmark och lekstuga. Häft. 1. Jämtpolskor, uppteckade och satta för två fioler samt tillegnade Svenska Folkdansens Vänner af Karl Tirén. Pris 1 kr.;

för en röst med piano:

Ur fru Anna Pettersson-Norries Repertoir
Björn Halldén: N:r 2 Kärlek (a—g) 75 öre; N:r 3 En liten visa (c—e), 60 öre; N:r Må tro då? (arr., a — ettstr. b) 60 öre; N:r 5 Sjömansvisa (uppteckn., c—c) 50 öre; N:r 6 Två gamla tyska folkvisor (uppteckn., d—d, d—g) 75 öre.

Erikssons »Lyriska Stämningar» innehålla: 1 Arabesque; 2 Berceuse; 3 Höststämning; 4 Alla Marcia. Styckena äro medelsvåra, visande god uppfinning och faktur, samt harmoniserade i nyare tids stil; sålunda värda bekantskap för mera avancerade pianister. — De båda valserna äro rekommendabla, särdeles Smiths, i enkel stil hållna. Folkmusiken i Jämtpolskorna ha nationelt värde i sig själfva och framträda i godt arrangement. — Sångerna af fru Anna Pettersson-Norries repertoar torde vara nog kända att icke närmare behöfva påpekas.

FÖLJETONG.

En fattig fiolspelare.

Skiss af H. WELS.

Det var en af de första dagarne i september år 182*. Grå och tung hängde himmeln öfver det glada Wien så att dess utseende alls icke var strålande utan helt mörkt och vemodigt. Sällan visade sig någon ljusning på himmeln som kunde genomsläppa en flyktig solglimt.

Framför Burgthor vandrade långsamt en stillsam, blek yngling med något aftärdt ansikte, som dock lystes upp af ett par underbart glimmande ögon. Hans klädsel var enkel, nästan torftig; under armen bar han en tarflig violin.

Så vandrade han tankfull framåt. Nu gör han halt, sätter instrumentet under hakan, far med den sväfvande stråken lätt öfver strängarna och sakta börja de första melodierna att ljuda.

En stackars fiolspelare, som arbetar för det dagliga brödet. — Men det han spelade var icke några vemodiga visor, inga melodiska slagdängor, inga simpla danslåtar. Nej, från hans strängar brusade och pärlade det i lustiga språng likt muntert hoppande tomtar eller lekande älfvor. Det var melodier af fängslande behag och förtrollande verkan.

Långsamt vandrande flanörer äfvensom i brådska framilande affärsmänniskor stannade och lyssnade till tonerna, nickande efter takten och gnolande med melodierna, som ville sätta fötterna i danstakt. När de sedan likgiltigt fortsatte promenaden kastade de en och annan kopparslant åt spelmannen — många ej ens det.

Ej långt ifrån där den fattige violinisten stod och spelade höll ett elegant ekipage; en ung, fint klädd dam steg ur och gick med långsamma steg fram till den spelande.

Nu stod hon stilla, lyssnande på det fängslande spelet, och då den stackars konstnären sänkte stråken och höjde den lysande blicken, såg han in i ett par mörka ögon, hvars blickar, fulla af medlidande, med lätt förvåning, hvila på hans ansigte.

Damen nickade leende åt honom, som stod där helt förvirrad; och i det hon tryckte ett guldmynt i hans hand sade hon med en röst som röjde deltagande: »Edert lif är väl rätt tungt, och sorgligt måste det vara att nödgas såsom en fattig fiolspelare på gatorna förtjäna sitt uppehälle!»

Han såg upp och fäste sina ögon med fuktig glans på den talande, sakta svarande henne med en ton i rösten, som röjde en viss hängifvenhet:

»Ja, tungt är nog mitt lif, men sorgligt är icke mitt kall, o nej, det är det icke. Jag har ännu förhoppningar och är ung nog; jag känner på mig att jag ej allt jämt skall såsom en obekant här spela på gatorna. Jag tror nog att det skall komma en tid då mängden skall lyssna till mina toner, ja att de kanske skola tränga sig fram i stora vida världen.»

Damen smålog och skakade tviflande på hufvudet. Därpå tryckte hon ännu ett guldmynt i den spelandes bruna hand och återvände tyst till sin vagn; — hon ville icke störa ynglingen i hans djärfva förhoppningar. Ännu en gång vände hon sig om och kastade en sorgsen blick på svärmaren, som byggde luftslott, och därpå rullade vagnen bort.

Länge stod den unge fiolspelaren och såg efter henne, sedan kastade han blicken på guldmynten i hans hand och ett par tårar rullade ned öfver de bleka kinderna; — det var ju pengar, mycket pengar!

* *
*

Det var under vintern 183*. En ny epok hade inträdt i Wiens konsert- och balettmusik. Två män hade trädt upp och segerrikt svängt taktpinnen — Strauss och Lanner. Till deras konserter strömmade alla människor, alla lyssnade till deras melodier.

Lanners namn hade blifvit populärt — metamorfosen af Schuberts »Ländler» hade begynt. Med Karolinavalsen hade Lanner låtit en ny fas inträda i Wiener-dansmusiken; den forna Ländler hade af honom förvandlats till en vals, äkta Wiener-vals. Och Wiens invånare jublade öfver de nya melodierna, afgudande sin Lanner och besökte hans konserter ofta och gärna. I hans fotspår trädde sedan Johann Strauss d. äldre.

Klart strålade ljusen, gnistrade diamanter och juveler på de eleganta damerna i den stora konsertsalen. Uppmärksamt eller tyst hviskande lyssnade mängden till Lanners smekande och förtrollande melodier, under det han själf stod där på dirigentpallen, anförande med belåten min.

Damerna nickade och logo, drömmande om nästa bal; de måste ju göra det, när de hörde Lanners musik.

I en loge till vänster om orkestern satt en ännu rätt ung, elegant klädd dam, uppmärksamt åhörande musiken. Lanner hade ett par gånger blickat upp på henne, som alltjämt så forskande och, som det tycktes, förvånad betraktat honom. Så förde han sakta handen öfver den höga pannan under ett lätt leende.

Då musiken efter en liten paus just skulle börja igen, vinkade han afvärjande till sina musiker och vände sig till publiken, sägande:

»Mitt herrskap! tillåt mig en liten ändring i programmet och infläta ett litet violinsolo!»

Publiken gaf med applåder tillkänna sitt bifall. Han fattade nu sin violin, böjde sig lätt och nästan omärkligt mot damen i logen och begynte sitt spel.

Det var en enkel men förtjusande melodi, underbart föredragen. Den okända damen lutade sig fram; denna hade hon hört förut, — riktigt! — en länge sedan förgäten scen rann henne i minnet. Hon erinrade sig en dyster septemberdag, en stackars blek violinspelare, som hyst så stora förhoppningar och planer, hvilka nu alla, alla förverkligats.

Då Lanner slutade sitt spel och bugat sig inför den entusiastiskt applåderande publiken, träffade hans blick två mörka vackra ögon, som så undersamt voro fästade på honom. Han skådade in i dessa ögon, som glädjestrålande riktades mot honom och hvars ägarinna med en lätt nickning tackade och gaf tillkänna att hon hade honom i minne. Han hade icke förgätit henne, välgörarinnan från fordom. Ofta hade Lanner sedan återsett den sköna grefvinnan von B. och hade med ett leende öfverfarit hennes vackra gestalt, när hon vid hans musik sväfvade fram i de aristokratiska salongerna. Han hade också tillägnat henne en vals med den melodi som hon först hört af honom.

Och hon, hon berättade gärna i sina kretsar om den arme violspelaren vid Burgthor, hvilken sedan blef den firade och berömde Lanner.

Utländsk rekommenderad musik.

Under denna rubrik skall här meddelas märkligare nyheter och musikverk, som utkommit eller uppförts i utlandet och hos oss är obekanta eller föga kända. Våra föreningar för kör-, orkester- och kammarmusik äfvensom sång- eller instrumental-solister böra vara intresserade för sådana meddelanden. Den utländska kritiken angående de i fråga varande verken skall i korthet, där vi så finna nödigt, anföras. Vi göra i dag början med nedanstående.

* * *

Koessler, Hans: *Sextett*, F-moll, för 2 violiner, 2 altvioler och 2 violonceller (Süddeutscher Musik-Verlag, Stuttgart). Kritikern K. Thiessen yttrar om detta verk: »Stor, ädel hållning, som genomgår hela verket, jämte ett förtjusande fint detaljarbete, fängslande melodisk schwung hos hvarje tema och, hvad bäst är, originalitet och självständighet i tankar — allt detta är till finnandes. Få verk af detta slag från nyare tid kan ställas i jämbredd med detta. Redan vid genomspelandet på piano fängslas man af detsamma.» Komponisten är professor vid musikakademien i Budapest.

Marsick, M. P.: *Petits fleurs musicales de l'âme* pour violon avec accompagnement de piano (op. 28—32): Ouverture Marche; Romanze; Berceuse; Colombine (vals); Petite Romanze expressive (à 1—1.50 Mk. — Förlag Schott Frères, Bryssel — Otto Junne, Leipzig). »Dessa stycken äro välformade, förträffliga karaktärsbilder med frisk uppfinning, behaglig klangverkan, lätta att utföra för båda instrumenten; skola säkert välkomnas af dilettanter som önska sig salongsmusik af bättre slag». Marsick (f. 1848) är bekant violin-virtuos och professor i Paris' konservatorium.

Fünf altdeutsche Minnelieder i madrigalform för manskör jämte *Gaudeamus igitur* såsom kanon för manskör, satta af H. Koessler (Partitur 2 Mk. — det förstnämnda förlaget). »Fina sånger i konstrik, äkta sångmässig stämföring; kunna rekommenderas hrr kördirigenter. »Gaudeamus» sjunget af masskör, är ett första rangens paradstycke.»

Reinecke C.: *Pastellbilder für piano* (op. 258; Bosworth & C:o Leipzig). »Musik i första hand för ungdom, men som äfven äldre ha njutning af. Mästarens penna röjer sig, trots enkelheten, öfverallt, särskildt i ett motivs fasthållande i likhet med Schumann». Carl Reinecke (f. 1824) är, som bekant, utmärkt pianist (särskildt Mozart-spelare) och lärare samt ytterst fruktsam komponist.

Från scenen och konsertsalen.*

Kgl. teatern. 1902 dec. 17. Mozart: *Figaros bröllop* (Grefvinnan, Susanna, Cherubin, Marcellina: fru Östberg, frk. Svärdström, fruar Jungstedt, Strandberg; grefve Almaviva: hr Forsell, gäst; Figaro: hr Stiebel, fortf. deb.; Bartholo: hr Söderman). — 18, 30 Bizet: *Carmen.* (Don José: hr Franz Naval, gäst; Carmen: fru Jungstedt; Micaela: fru Bartels; Frasquita, Mercedes: frkn Lindegrén, Hulting; Escamillo, Zuniga, Morales, smugglarhöfdingen Remendados: hrr Wallgren, Grafström, Mandahl, Ericson, Henrikson). — 19, 28 Meyerbeer: *Profeten* (Fides: fru Mandahl, fortf. deb.; Bertha: fru Lindberg; Johan af Leyden, Oberthal, Jonas, Zacharias, Mathisen: hrr Ödmann, Vallgren, Nyblom, Sellergren, Söderman). — 20 Adam: *Konung för en dag* (Nemea: frk. Lagergren, fortf. deb.; Zelida; frk Lindegrén; Mossul, Kadoor, Zephoris, Piffear, Zizel: hrr Lundqvist, Sellergren, Malm, Henrikson, Grafström). — 26 kl. 1/2 2 *Vermländingarne;* kl. 1/2 8 W. Stenhammar: *Gillet på Solhaug* (Margit, Signe: fruar Jungstedt, Lindberg; Bengt Gauteson, Gudmund Alfson, Knut Gäsling, Erik till Hägge, konungens sändebud: hrr Söderman, Nyblom, Nordqvist, Mandahl, Wallgren). — 27 Puccini: *Bohème* (Rodolphe: hr Franz Naval (gäst); Mimi, Musette: fruar Hellström, Bartels; Marcel, Schaunard, Colline: hrr Mandahl, Ericson, Sellergren; Benoit, Saint-Phar, Parpignol: hrr Söderman, Grafström, Henrikson). — 29 Gounod: *Faust* (Margareta, Siebel, Martha: frkn Svärdström, Lindegrén, fru Strandberg; Faust, Mefistofeles, Wagner: hrr Malm, Wallgren, Grafström; Valentin: hr Frith. Strömberg (fortf. deb.). — 1903 jan. 1 Meyerbeer: *Hugenotterna* (Drottningen, Valentine, Urbain: fruar Östberg, Lindberg, Bartels; Raoul, Marcel: hrr Ödmann, Sellergren; Saint-Bris, Nevers, Tavannes, Cossé, De Retz, Toré, Meru: hrr Söderman, Strömberg (deb.), Malm, Ericson, Mandahl, Nygren, Wallgren).

Vasa teatern. Dec. 17—23, 26—30. Joh. Strauss: *Wienerblod* (Gabrielle, Fransiska Cagliari, Pepi Pleininger: fru Meissner, frkn Berentz, Hamberg; furst Ypsheim-Gindelbach, grefve Zedlau, grefve Bitowsky, Kagler, Josef: hrr Ringvall, Adami, Svedelius, Svensson, Lund).

* Denna redogörelse, som vi anse vara af betydelse för vår konsthistoria, fortsättes såsom förut, hufvudsakligen afseende operan och konsertväsendet i hufvudstaden. Fullständigare rollförteckning lemnas endast då en operas uppförande först nämnes i årgången; sedan angifvas blott viktigare rollbesättningar och personalförändringar. Hithörande musikkritik kan naturligtvis endast blifva kortfattad, såsom omfattande ett par veckors musiktilldragelser. Då musikpjes och dramatisk pjes stå på samma program, omnämnes endast den förra.

Svenska teatern. Dec. 23, 25. *Konserter*, medverkande: hrr Oscar Bergström, Birger Schücker, Florizel von Reuter; teaterns orkester.

Olympia-teatern. Dec. 26. *En söndag på Amager.* — 28 OFFENBACH: *Tjufskyttarne* (Bibletto, Ginetta: frkn Kolthoff, Lindstedt).

Musikal. akademien. Dec. 28. KONSERTFÖRENINGENS 2:a Folkkonsert. Solist hr John Forsell; dirigent: hr Tor Aulin. 1 Haydn: Symfoni, D-dur; 2 Gluck: Aria ur »Iphigenia i Aulis»; 3 Edw. Grieg: »Hjärtesår», »Våren», 2 elegiska melodier för stråkorkester; 4 Aug. Söderman: »Tannhäuser», ballad för baryton och stråkorkester; 5 H. Berlioz: Racoczy-Marsch.

I sin andra gästroll, Don José i »Carmen», hade herr Naval tillfälle att visa sin förmåga i all dess glans. Rösten, som vid första uppträdandet, i »Hvita frun», i följd af indisposition ofta sparades genom mezza voce, utvecklade i »Carmen» all sin styrka utan att dock någon öfverdrifven forcering användes. Ett korrektiv mot skrikmanéret har herr Naval i sin goda smak och sin utbildade sångkonst som låter honom bjuda oss det sällsynta nöjet af en verklig »bel canto». Hans dramatiska framställning var i alla vexlande moment, hvarpå rollen är rik, mästerlig. Han sjöng partiet på italienska, hvilket ökade behaget af den vokala prestationen. I fru Jungstedt som Carmen hade hr Naval, såsom man af gammalt vet, en jämngod konstnärsförmåga vid sin sida. Då öfriga roller äfven utfördes berömvärdt, så hade man af denna »Carmen»-föreställning en stor njutning, hur mycket man än får höra denna opera. Lika stor framgång skördade herr Naval såsom poeten Rodolphe i »Bohème», där han hade att spela mot fru Hellström som excellerar i Mimis rol. Om öfriga till denna revy hörande operor ha vi ingenting nytt att omförmäla.

Konsertföreningens 2:dra folkkonsert, hvars program här ofvan är anfördt, gafs för fullsatt salong. Hvad som denna gången bjöds var gammal bekant, lättfattlig musik, som ock slog mycket an och väckte stort bifall. Slutnumret, Racoczy-marschen, blef också bisserad. I stället för hr C. F. Lundquist, som af sjukdom hindrats medverka, sjöng hr John Forsell hans programnummer och blef lifligt hyllad af publiken. Såväl den bekanta »Iphigenia»-arian som Södermans »Tannhäuser»-ballad sjöngs af herr Forsell med mycken uttrycksfullhet och röstbehärskning om än icke med samma mjukhet och känsla, som är utmärkande i herr Lundquists föredrag. Dirigenten, herr Tor Aulin, fick ock sin välförtjänta del af bifallet. Konserten inleddes af konsertföreningens sekreterare, redaktör Ernst Högman, med en kort redogörelse för de tonsättares lif och verksamhet, hvilkas verk programmet upptog.

Konserterna på Svenska teatern hade vi ej tillfälle att öfvervara. Vid dessa spelade den lille Florizel von Reuter violinkonsert af Max Bruch, Zigeunerweisen af Sarasate och Faust-fantasi af Wieniawski, allt med samma förvånande virtuositet, som förr ådagalagts. Herr Oskar Bergström sjöng »Pajazzo»-prologen och romanser, hr Schücker »Heimer och Aslög» af Söderman; teaterns orkester utförde uvertyr till »Raimond» af Thomas och final ur »Maritana» af Wallace. Fröken Märta Olson ackompanjerade med känd talang violinnumren, och teaterns kapellmästare, hr Odén sångerna. Att unge Florizel mottogs med entusiasm och måste spela extranummer efter framropningarna, säger sig självt.

Musiknotiser

från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Under inöfning äro jämte Saint-Saëns »Simon och Dalila», Méhuls »Josef» och Donizettis »Lucretia Borgia.» Hr Naváls gästspel fortfar till midten af månaden.

Musikaliska akademien hade den 18 dec. under ordförandeskap af kronprinsen ordinarie månadssammankomst, hvarvid kronprinsen omvaldes till preses. Till vice preses återvaldes expeditionschefen K. Silfverstolpe, till ledamöter af akademiens förvaltningsutskott hrr Bolander, Kinberg och Lovén. Till ledamöter af läroverksstyrelsen valdes hrr Günther, Dente, Lagergren och Kjellberg.

Akademien beviljade på ansökan hr Jos. Dente afsked från hans lärarebefattning i instrumentering och komposition vid musikkonservatorium, i sammanhang hvarmed kronprinsen uttalade akademiens tacksamhet och erkänsla för hr Dentes verksamhet såsom lärare vid konservatorium. Det anmäldes att musikdirektör F. A. Frieberg på sin nyligen firade åttioårsdag till akademien öfverlämnat en donation af 5,000 kr., hvaraf räntan skulle utgå som stipendier till elever vid läroverket, och akademien beslöt att i skrifvelse till donatorn uttrycka sin tacksamhet för gåfvan. Slutligen anmäldes gåfva till akademiens bibliotek af musikalier från redaktör F. J. Huss.

Olympiateatern. Ekonomiska svårigheter vid denna teater ha vållat att dess direktör, hr Nilsson, afgått och en association af sujetterna bildats för att hålla verksamheten uppe. Från och med annandag jul har denna association hyrt teatern af ägaren, hr Jacobsén. Villkoren äro att hr Jacobsén erhåller hyresafgiften pr dag, liksom ock sujetterna skola få sina dagaflöningar. Det eventuella öfverskottet skall deponeras att vid säsongens slut utdelas till personalen såsom en ersättning för dess hos direktör Nilsson innestående fordringar. I kontraktet ingår äfven det medgifvandet för associationen, att den får upphöra med teaterverksamheten så snart den visar sig vara förlustbringande.

Mazèrska kvartettsällskapet hade med stor anslutning sin sista sammankomst före jul den 19 dec., då Aulinska kvartetten medverkade. Bland annat utfördes då Beethovens septett för sträng- och blåsinstrument.

En kammarmusikafton gafs d. 17 dec. i Vetenskapsakademien, föranstaltad af hr Rich. Andersson, då pianopartiet spelades af tre unga damer, elever af honom. Därvid utfördes Violinsonat, D-moll, af Gade, Ess dur-trio af Berwald och Griegs violoncellsonat. Herrar Tor Aulin och violoncellisten Lindhe medverkade, och pianisterna visade sig värdiga att uppträda med dessa konstnärer genom exakt och godt spel.

Sven Scholander hade d. 29 dec. en »Vis- och sagoafton» för barn i K. F. U. M:s hörsal, då sagor med illustrationer af F. W. Scholander, visor af Topelius, A. Tegnér m. fl. stodo på programmet. Att de talrika små åhörarne och äfven deras ledsagare voro belåtna med aftonens nöje behöfver knappt sägas.

Musikhistoriska museets i Stockholm Instrumentsamling år 1902, är titeln på en i dessa dagar af trycket utkommen katalog, författad af dess föreståndare och, till ej ringa del, skapare, operasekreteraren hr Johannes Svanberg. Katalogen, som innehåller beskrifning öfver instrumenten etc. samt uppgift på gifvarne, är väl ordnad och afslutas med angifvande af medlemmarne i museets styrelse och förteckning öfver personer, som gynnat museet genom gåfvor af instrument, musikalier, porträtt autografier m. m. I ett företa omnämnes museets tillkomst (1899), hvartill teater- och musikutställningen 1897 gaf uppslag, och som genom initiativ af dess sekreterare hr Svanberg fann stort understöd af grosshandlare Claudius i Malmö genom gåfvor ur hans rika instrumentsamling.

Operasekreteraren Johannes Svanberg fyllde juldagen 50 år. Hr Svanberg har i snart 25 år egnat sig åt teaterns tjänst, under ett par år först som skådespelare sedan åt den administrativa och kamerala teaterverksamheten, dels i Göteborg, dels i Stockholm vid Vasateatern och sedan 1897 vid k. operan. Af honom utgifna böcker öfver verksamheten vid Stora teatern i Göteborg och Vasateatern äro af värde för vår konsthistoria. I Sv. Musikt. årg. 1900 meddelades hr Svanbergs porträtt jämte biografisk

uppsats och en vy öfver Musikhistoriska Museet, då inrymdt i operahuset.

Göteborg. Stora teatern har under senare hälften af december fortsatt med »Ljungby horn» och vid jultiden upptagit »Frihetsbröderna», Nürnbergerdockan» och »Solstrålen». Annandag jul gaf denna teater, likasom Folkteatern, »Vermländingarne» såsom matiné. Den 30 dec. gaf operasångaren John Forsell en »sångafton för ungdom» på Reallläroverkets sal. Programmet var svenskt med sånger af Söderman, A. F. Lindblad, Josephson, Geijer, Sjögren, Hallén, m. fl. Ackompanjemanget sköttes af hr Martin Oscàr. I början af året, d. 8 jan., har Musikföreningen sin 1:a kammarmusiksoaré med biträde af Nerudakvartetten från Köpenhamn och hr Knut Bäck.

Från våra grannland.

Kristiania 1902. Dec. 14—31. Musik af någon betydenhet har icke under förra årets sista veckor bjudits här. Nationalteatern har annandag jul och d. 29 uppfört Offenbachs »Røverne» samt d. 21 och 30 gifvit »Konsert med oplæsning». På Centralteatern har »Nitouche» gifvits såsom recett för frök. Eklöf och annandagen skedde premiären af »Lillegut», fars med sång i 4 akter.

Helsingfors 1902. Dec. 12—31. Teatrarna här ha fortfarande haft endast dramatiska program tills annandag jul, då Svenska teatern uppförde »Vermländingarne» kl. $^1/_2$ 5 och kl. 8 »Lilla helgonet» samt Folkteatern gaf förstnämnda folkpjes. Filharmoniska sällskapets populära konserter i Brandkårshuset under dir. Rob. Kajanus' ledning ha fortgått, d. 13, 16, 18 och 27, och vid ett par af dem ha som solister medverkat violinisten Charles Gregorowitsch och violoncellisten Georg Schneevoigt. Den 14 dec. gaf violinisten Arthur Lindfors en folkkonsert, biträdd af hrr Knut Weckman (deklam.) och pianisten Oskar Merikanto samt Typografernas manskör. Konsertgifvaren utförde själf Bachs Chiaconna, Ballad af Vieuxtemps och Faust-fantasie af Sarasate. För Filharmon. sällskapets orkesters pensionskassa gafs d. 17 konsert med biträde af grefvin. Aina Mannerheim, fru K. Rautio, pianisten Karl Ekman violinisten Ch. Gregorowitsch, G. Schneevoigt och Merikanto samt blandad kör och Filh. sällskapets orkester. Programmet upptog: 1. Beethoven: Leonora-uvertyr n:o 3; 2. Tschaikowsky: Pianokonsert, B-moll (1:a sats. — hr Ekman); 3. sånger af Kajanus och Sibelius (grefv. Mannerheim); 4. Volkmann: Serenad för violoncell (hr Schneevoigt); 5. Sibelius: »Snöfrid», dikt med kör och orkester. D. 21 dec. hade Filh. sällskapet sin 4:de folkkonsert och d. 28 konserterade Helsingfors' hornorkester i studenthuset.

Köpenhamn 1902. Dec. 14—31. Förnämligare musiknöjen under sista veckorna af förra året ha endast bjudits af k. teatern, hvars repertoar upptagit »Saul och David», »Bajadser», »Lohengrin», »Elverhöj», »Drot og Marsk», »Faust», »Barberaren», och balletterna »Et Folksagn» och »Coppelia»; detta af pjeser med musik, men för öfrigt dramatiska program.

Från andra land.

Paris. Den stora baletten »Bacchus», som i slutet af nov. förra året hade sin premiär på Stora Operan, är komponerad af Alphonse Duvernoy. Antagligen är detta Victor Alphonse D., ansedd pianist och konservatorieprofessor (f. 1842), som skrifvit operor och andra verk för scenen m. m. samt 1869 grundade ständiga kammarmusiksoaréer i Paris med Leonard som förste violinist. — Leoncavallos »Pajazzo», som nu först gått öfver Stora Operans scen, har här, likasom öfveraltt, gjort stor lycka. Hufvudpartierna ha också haft utmärkta framställare i fru Achté (Nedda) och hrr Jean de Reszké (Canio) samt Delmas (Tonio).

Opéra Comique har uppfört en ny opera »Karmeliternunnan» med text af Catulle Mendès, musik af Reginaldo Hahn, elev af Massenet. Handlingen rör sig om förhållandet mellan Ludvig XIV och den sköna La Vallière, som återgifvits på det utmärktaste af Emma Calvé. Kritiken har emellertid åtskilligt att invända mot både text och musik. Komponisten, f. 1874 i Caracas (Venezuela), har genomgått Pariskonservatoriet och gjort sig känd som begåfvad tonsättare genom musik för scenen, åtskilliga pianosaker, körer etc.

Frankfurt a. M. »Die Zwillinge», komisk opera i 3 akter efter Shakspears »Hvad ni vill», med musik af Karl Weis, har nyligen haft sin premiär på Stadtteatern. Komponisten är förut bekant genom sin folkopera »Der polnische Jude». Texten till »Die Zwillinge» har komponisten troligen själf sammansatt och lyckats rätt bra därmed. Musiken säges innehålla välljudande och komiskt verksamma nummer men icke visa några originella drag.

Dresden. På härvarande hofopera har Sullivans »Mikadon», nyinstuderad, gått öfver scenen.

Berlin. Den 2 dec. gafs på kgl. operan Gounods »Romeo och Julia», som ej gifvits här sedan 1884 och därför verkade nästan som en nyhet. Denna opera har i Berlin ej haft någon dragningskraft.

Mainz. På fjärde symfonikonserten spelades här för första gången Beethovens Rondino för blåsinstrument, ett posthumt verk af mästaren.

Wien. D. 19 dec. uppfördes här af Orchesterverein ett förut icke gifvet verk af Mozart: en concertant kvartett för oboe, klarinett, horn och fagott med orkesterackompanjemang. Köchel betecknar detta verk såsom »en alldeles förgäten» symfoni, som uppstått i Paris 1778 och var bestämd för Concert spirituel därtädes men genom intriger ej kom att uppföras. Mozart har sedan sålt detta verk till Le Gros men icke behållit någon afskrift däraf.

Dödsfall.

Ivanovici, I., bekant kompositör af vackra valser, såsom den populära »Donauwellen» etc., har i höst aflidit i Bucharest. Han var major och generalinspektör för rumäniska arméns musikkårer.

Hvarjehanda.

Misskänd komponist. Lortzing bodde såsom klent aflönad kapellmästare i närheten af Wien. Hans fru höll sig där med ett par kor och sålde den öfverflödiga mjölken. Komponisten blef därför stämd och ålagd att betala skatt. Arkivarium i Wiens rådhus har nu upptäckt denna debetsedel. Den var ställd till »Gustaf Albert Lortzing — mejerist».

Beror på bifallet. »Hur många verser af den här sången skall jag sjunga, herr professor?» — Ja, det kommer alldeles an på hur stort bifall ni önskar vinna.» — »Naturligtvis så stort som möjligt.» — »Ja, sjung då *en* vers!»

Hopplöst. Rubinstein sade en gång om en ung pianospelare, om hvilken man frågade hans tanke: »Jag finner detta fall hopplöst. Han spelar Beethoven med bara fingerfärdighet men Czernys etyder med känsla».

Bülow ledde en afton en körrepetition till en konsert.

Herrarne skulle ta igenom sin stämma, men några af sopranerna råkade att.... kackla med.

— Tyst, tyst för all del, mina damer! afbröt Bülow. Kapitolium är redan räddadt!!

Stockholms Musikinstitut,

Brahegatan 7 B.

Vårterminen börjar den 7 Januari.

Anmälningstid Onsdagen den 3 och 5 Januari kl. $^1/_2$ 2—$^1/_2$ 4 e. m. Efter terminens början mottagnings- och anmälningstid Måndagar och Torsdagar kl. $^1/_2$ 2—$^1/_2$ 3. Prospekt tillhandahålles.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Hedvig Svensons Musikskola.

Vårterminen börjar Onsdagen den 15 Januari.

Anmälningar mottagas **Tisdagen den 13 och Onsdagen den 14 Januari kl. 1—4 och 5—6 e. m.**

Från den 15 Jan. ordinarie mottagningsdagar Tisdagar och Fredagar kl. **2—3** e. m. Prospekt tillhandahållas.

Hedvig Svenson,

Storgatan 46, 2 tr. Tel. Östermalm 34 28.

Richard Anderssons Musikskola.

Vårterminen börjar den 7 Januari 1903. Anmälningsdag: Måndagen den 5 Januari kl. 12—2 e. m. Ordinarie mottagningsdagar från och med den 7 Januari Onsdagar och Lördagar kl. $^1/_2$ 2—$^1/_2$ 3 e. m.

Brunnsgatan 28, 2 tr., Stockholm.

Filialer finnas å Söder, Östermalm samt öfre Norrmalm.

(G. 131194.)

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK

Kongl. Hofleverantör

GÖTEBORG

Etablerad 1843

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma afbetalningsvilkor.

Den *enda* svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar *alltid* erhållit *högsta* priset.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

GULDMEDALJ »för utmärkta flyglar och pianinos»

Göteborg 1891 Malmö 1896 Stockholm 1897

ensam bland svenska pianofabriker. Inalles *21 första pris*

A.-B. Skandinaviska Orgel- & Pianofabriken

(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)

Grundad 1865

rekommenderar sin tillverkning af **Orglar** för kyrkor, skolor och hemmen samt **Pianinon.**

Obs.! Uteslutande svensk tillverkning och följaktligen af utmärktaste och solidaste beskaffenhet.

Priskurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.

Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32, Stockholm.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 23:dje årgången. — ***För hvarje musikaliskt hem,***

*utgifves 1903 efter samma plan som förut, innehållande **populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter** med **biografier** etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris 5 **kronor** pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expeditionen, Vallingatan 11,** 2 tr., i **bok- och musikhandeln,** å posten och tidningskontor. I **landsorten** prenumereras bäst å **posten.***

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** verldsberömda Flyglar och Pianinos.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kongl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: fr. J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — **Orglar:** från Mason & Hamlins verldsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,

13 Malmskilnadsgatan 13, Stockholm.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 4—5 e. m.

Vallingatan 11, 2 tr.

Frans J. Huss.

Militärkapell,

c:a 12 man, oktett-besättning önskas under inst. Juni, Juli och Augusti vid *badort i Stockholms närhet.*

Bostad och vivre fritt.

Offert med uppgift om instrumentbesättning och anspråk å gage sändes före 7 Januari till Sv. Telegr.-byråns Annonsafd. Sthlm märkt: »**Stockholms närhet**». (S. T. A. 114634)

För Porträttsamlare!

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flere årgångar, säljas billigt å tidningens expedition

Vallingatan 11, 2 tr.

Innehåll: F. A. Frieberg (med porträtt). — Arvid Ödmann (med porträtt såsom Johan af Leyden i »Profeten»). — Prenumerationsanmälan. — Kungliga teaterns ekonomi. — Musikpressen. — Följetong: En fattig fiolspelare, skiss af H. Wels. — Utländsk rekommenderad musik. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Dödsfall. — Hvarjehanda. — Annonser.

CENTRALTRYCKERIET, STOCKHOLM, 1903.